

INFORMACE O VÝSLEDČÍCH KONTROL VÝKONU PŘENESENÉ PŮSOBNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ NA ÚSEKU STŘETU ZÁJMŮ ZA ROK 2025

V souladu s § 26 zákona č. 255/2012 Sb., kontrolní řád, ve znění pozdějších předpisů, a usnesením vlády České republiky ze dne 11. září 2013 č. 689 o Plánování, vyhodnocování a koordinaci kontrol výkonu přenesené a samostatné působnosti územních samosprávných celků, prováděných ústředními správními úřady, krajskými úřady, Magistrátem hlavního města Prahy a magistráty územně členěných statutárních měst, zveřejňuje Odbor střetu zájmů a prevence korupce Ministerstva spravedlnosti **informaci o výsledcích kontrol přenesené působnosti územních samosprávných celků podle zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů** (dále jen „zákon o střetu zájmů“).

Ministerstvo spravedlnosti **zahájilo v období 1. 1. 2025 – 31. 12. 2025 celkem pět kontrol** v termínech, které byly stanoveny Plánem kontrol na období 2023-2025. Konkrétně se jednalo o kontroly výkonu přenesené působnosti krajských úřadů Libereckého kraje, Královéhradeckého kraje, Jihomoravského kraje, Středočeského kraje a Magistrátu hlavního města Prahy. Kontrola Magistrátu hlavního města Prahy byla ukončena marným uplynutím lhůty pro podání námitek dne 19. 1. 2026.

Tři kontroly proběhly prezenční formou (Krajského úřadu Libereckého kraje, Krajského úřadu Středočeského kraje a Magistrátu hlavního města Prahy) a dvě kontroly byly provedeny distanční formou (Krajského úřadu Královéhradeckého kraje a Krajského úřadu Jihomoravského kraje).

Hodnocení kontrol:

1) Předmět kontroly

- a) Zápis veřejných funkcionářů do Centrálního registru oznámení (dále jen „CRO“) kontrolovanou osobou dle § 14a zákona o střetu zájmů, jakožto tzv. podpůrným orgánem a plnění povinností s tím souvisejících.
- b) Přestupková agenda podle zákona o střetu zájmů [dodržování zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“) při rozhodovací činnosti].
- c) Výkon kontroly přenesené působnosti ve vztahu k obecním úřadům ze strany krajských úřadů dle § 129 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a ve vztahu k úřadům městských částí ze strany Magistrátu hl. města Prahy dle § 113 odst. 2 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.
- d) Vyhodnocení plnění opatření uložených v protokolu o kontrole výkonu přenesené působnosti krajského úřadu z poslední provedené kontroly.

2) Nejčastější zjištění

a) *Kontrola zápisu veřejných funkcionářů do CRO kontrolovanou osobou podle § 14a zákona o střetu zájmů*

- Při kontrole zápisu veřejných funkcionářů do CRO kontrolovanou osobou podle § 14a zákona o střetu zájmů byly nejčastěji zjištěny nedostatky v nedodržení zákonné lhůty 15 dnů pro zápis data zahájení či ukončení výkonu funkce dle § 14a odst. 1 zákona o střetu zájmů. V některých případech bylo též zjištěno nesprávné rozlišení, kdy jsou veřejní funkcionáři podle § 2 odst. 3 zákona o střetu zájmů povinni podávat oznámení do CRO (tedy zda mají být do CRO zapsáni), nebo byl v CRO uveden chybný název vykonávané funkce (např. místo „vedoucí zaměstnanec 3. stupně řízení“ byl uveden „vedoucí zaměstnanec 2. stupně řízení“).
- Co se týče povinností stanovených v § 14a odst. 3 zákona o střetu zájmů, byly při kontrole zjištěny nedostatky ohledně vyrozumění veřejného funkcionáře o zápisu zahájení či ukončení výkonu funkce spočívající nejčastěji v chybném poučení o lhůtě pro podání vstupního či výstupního oznámení.

b) *Přestupková agenda podle zákona o střetu zájmů*

- Při kontrole přestupkové agendy byl kontrolní orgán u některých kontrol limitován nízkým počtem přestupkových spisů k odvolacím a přezkumným řízením. Zjištěné nedostatky spočívaly zejména v nedodržování zásad správního trestání (zásada vyšetřovací, zásada materiální pravdy).
- U kontroly změny příslušnosti ve smyslu § 63 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky byly zjištěny většinou jen drobné nedostatky – např. jako odvolací orgán bylo chybně uvedeno Ministerstvo vnitra místo Ministerstva spravedlnosti, výroková část usnesení neobsahovala zákonná ustanovení zakládající příslušnost kontrolované osoby k vydání daného usnesení. V praxi krajských úřadů byl též u formulace výroku usnesení opakovaně zaznamenán odklon od terminologie užitě v § 63 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky.

c) *Kontrola přenesené působnosti ve vztahu k obecním úřadům*

- V některých případech bylo zjištěno chybné vyhodnocení neuvedení konkrétního data ve vyrozumění dle § 14a odst. 3 zákona o střetu zájmů jako porušení tohoto zákona. Některé protokoly o kontrole neobsahovaly veškeré nedostatky (tj. kontrolovaná osoba v roli kontrolního orgánu nezjistila řádně všechny nedostatky) – jak u agendy zápisů veřejných funkcionářů, tak u agendy přestupků. U protokolů o kontrole v rámci agendy přestupků byla posouzena jako nedostatečná některá kontrolní zjištění týkající se kontrolního vzorku.

3) Nejzávažnější zjištění

Ministerstvo spravedlnosti považuje za nejzávažnější zjištění pochybení spočívající v nedůsledném ověřování, zda osoby, které jsou ze strany krajských úřadů (tzv. podpůrných/zapisujících orgánů) zapisovány do CRO, naplňují pro tento zápis podmínky (ve smyslu § 2 odst. 3 zákona o střetu zájmů). Identifikace veřejných funkcionářů spočívá v ověření dostupných podkladů pro zápis, nelze se spolehnout pouze na tvrzení úředníků či osob samotných. Nesprávný zápis osoby, která není veřejným funkcionářem podle zákona o střetu zájmů, může mít vliv na její práva (zásah do práva na soukromí a informační sebeurčení).

Ve vztahu k přestupkové agendě pak je nejzásadnější nedodržování zásad správního trestání (zásada vyšetřovací, zásada materiální pravdy). Rozhodnutí o přestupku a ukládání sankcí představuje významný výkon veřejné moci vůči jednotlivcům a jako takové musí být vázáno zásadou legality, naplňovat všechny zákonné požadavky a být řádně odůvodněno. Je zároveň potřeba, aby krajské úřady posílily svou metodickou činnost ve vztahu k podřízeným přestupkovým orgánům. Ministerstvo spravedlnosti zpracovalo a průběžně aktualizuje řadu metodických materiálů z oblasti střetu zájmů pro veřejné funkcionáře i orgány veřejné správy, včetně *Metodiky pro orgány I. stupně příslušné k projednávání přestupků podle zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů* či *Vzorových rozhodnutí o vybraných přestupcích podle zákona o střetu zájmů*.

4) Uložená opatření k nápravě

a) Kontrola zápisu veřejných funkcionářů do CRO kontrolovanou osobou podle § 14a zákona o střetu zájmů

Bylo uloženo provedení oprav chyb v datech a údajích veřejných funkcionářů. Dále bylo kontrolovaným osobám uloženo zažádat o výmaz osob, které nejsou veřejnými funkcionáři. Napříště bylo uloženo důsledné dodržování zákonných lhůt.

b) Přestupková agenda podle zákona o střetu zájmů

Ve většině případů nebyla uložena žádná opatření. Uložená opatření se týkala individuálních pochybení dané kontrolované osoby s cílem nastavit do budoucna postup v souladu právními předpisy.

c) Kontrola přenesené působnosti ve vztahu k obecním úřadům

Bylo uloženo zajištění oprav chyb v datech a údajích veřejných funkcionářů (kontaktováním příslušných obecních úřadů). V rámci kontroly agendy přestupků byla zdůrazněna nutnost metodického působení na podřízené přestupkové orgány. Nad rámec těchto opatření též Ministerstvo spravedlnosti v rámci metodické pomoci nabídlo krajským úřadům/Magistrátu hl. města Prahy součinnost ohledně informování o počtu přestupků oznámených tímto ministerstvem kontrolovaným obecním úřadům.